

Dermed har jeg omtalt selve Indstillingen, men da vi nu staa ved den sidste Behandling af selve Lovforslaget, og da der nu er nogen Udsigt til, at vi faa Loven ført igennem, kan jeg ikke nægte mig med nogle Bemærkninger at gøre opmærksom paa, hvad Loven indeholder. Hovedsagen ved denne Lov er, at det her gøres muligt at forbedre vort Skolevæsen, uden at Kommunerne komme til i det væsentlige at bære nogen Byrde derved. Det er Hovedsagen, idet nemlig Lønningsforholdene ordnes saaledes, at de nuværende kommunale Udgifter til Lønninger skulle strække til til Begyndelseslønninger. Det kunne de jo ogsaa alle Vegne, hvor det ikke bliver nødvendigt at oprette ny Skoler, men hvor det bliver nødvendigt, der tager Lovforslaget ogsaa saa meget Hensyn til Kommunerne, at de nuværende Udgifter til Lønninger skulle slaa til, i alt Fald saa længe det drejer sig om Minimal-lønninger. Man kan ikke tvinge nogen Kommune til at gaa højere op end til de mindste Lønninger. Begyndelseslønningerne, som ere foreslaaede i Lovforslaget, og det vil i de fleste Tilfælde føre med sig, at de nuværende Udgifter i Kommunerne til Lønninger ville slaa til, idet der nemlig af de nuværende kommunale Lønningsudgifter bliver en Sum paa ca. 280,000 Kr., som kan anvendes til Begyndelseslønninger til de ca. 360 ny Embeder, som blive at oprette for at faa Børneantallet sat ned til de 74 eller 37 i hver Klasse. Altsaa, saaledes som Lovforslaget er, faar man disse Forbedringer, uden at Kommunerne komme til at yde mere, end de hidtil have ydet. Naar der desuagtet skal ydes mere, er det fra Statskassens Side, der skal ydes, og det ydes da dels som Tilskud til Lønningerne ved Lønningstillæg og dels ved et direkte Tilskud af 200,000 Kr. aarlig til Hjælp til Bygninger og ved paa anden Maade at komme de trængende Kommuner til Hjælp med Materiel og deslige. Disse Kommuner, hvor det bliver nødvendigt at oprette ny Embeder, ville altsaa, som sagt, faa Hjælp straks gennem Lovforslaget her; men ogsaa Kommuner, som senere blive stillede saaledes, at de maa oprette ny Embeder, kunne faa Hjælp, idet de da kunne hjælpe sig med mindre Begyndelseslønninger og lade Staten træde til med Lønningstillæg. Udviklingen trindt omkring i Landet er jo den, at efterhaanden som Folkemængden stiger i Kommunerne, bliver det nødvendigt at oprette ny Skoler; saaledes er det gaaet Aar efter Aar; og disse ny Skoler, hvor der skal ansættes Lærere, har man tidligere

maatte oprette saaledes, at man selv fuldt ud har baaret Udgifterne ved Lærernes Lønninger, og man har maattet bære Udgifterne til større Begyndelseslønninger, end der nu forlanges efter denne Lov. Paa denne Maade er det, at Lovforslaget kommer Kommunerne til Hjælp, saaledes at Skolevæsenet kan forbedres, ny Skoler oprettes, uden at Kommunerne i Virkeligheden i nogen næneværdig Grad komme til at faa ny Udgifter; selvfølgelig ville de faa nogle Udgifter til ny Bygninger, da Staten ikke tager hele Udgiften til ny Bygninger paa sig, men kun forrenter Halvdelen af Byggelaanet.

Saa er der selvfølgelig den Side, som hænger sammen dermed, at Lærerlønningerne forbedres noget ved Lovforslaget, ligesom ogsaa Pensionsforholdene forbedres noget; det, som straks falder mest i Øjnene ved dette Lovforslag, er jo den økonomiske Side.

Men der er ogsaa andre Ting i Lovforslaget, som ere værd at lægge Mærke til, og jeg skal ganske kort pege paa nogle af disse Ting, som saaledes ere værd at lægge Mærke til, naar man staaer over for den endelige Vedtagelse af Loven. I de første Paragraffer i Lovforslaget er der indført en Forandring i Mulktsystemet; Begyndelsesmulkterne ere satte op fra 6 til 12 Øre, de ere altsaa fordoblede; men samtidig er der indført den Bestemmelse, at for enkeltvis forekommende Forsømmelser er Kommunalbestyrelsen berettiget til at undlade at ikende Bøde, hvor særlige Omstændigheder tale derfor. Mulktsystemet har aldrig været noget yndet System, og det kan jeg meget godt forstaa, og Grunden til, at det ikke har været yndet, er navnlig den, at Mulkter skulle ikendes for samtlige Forsømmelser — ogsaa saadanne Forsømmelser, hvor der i Grunden var meget lidt, som talte for, at de vedkommende skulde idømmes Bøder, fordi Barnet en enkelt Dag har forsømt sin Skole. Som sagt, dette Mulktsystem har været meget ilde lidt, og jeg kunde for mit Vedkommende have ønsket — ligesom jeg ogsaa har prøvet paa at stille Forslag derom, det have vi fra vor Side i det hele taget forsøgt — at komme ind paa et andet System. Det er ikke lykkedes; men jeg tror, at naar man her er naaet til, at Kommunalbestyrelserne i enkelte Tilfælde, hvor Omstændighederne tale derfor, kunne undlade at idømme Mulkter, vil det bedre noget paa Systemet og gøre Folk mere tilfredse dermed, idet Kommunalbestyrelsen saa kan lade Mulkterne falde, hvor de virkelig for-